

Nr 187.

Av herr **Lundqvist**, *angående införande av vissa lättnader i den municipalsamhälles befolkning åvilande skyldigheten att erlägga skatt till moderkommunen.*

Municipalsamhälle äger, »oberoende av kommunen i övrigt» vårda de gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter, som föranledas av de författningar, om vilkas tillämpning inom samhället förordnande blivit meddelat. Detta innebär, att, om t. ex. hälsovårdsstadgan för rikets städer blivit förklarad tillämplig, samhället har att vidtaga de särskilda längre gående åtgärder beträffande hälsovårds- och sundhetsförhållandena, som därmed följa, och att ensamt helt bära kostnaderna härför. På samma sätt kan municipalsamhälle få bära kostnaderna för ordningsväsen, brandväsen samt byggnads- och stadsplaneväsen. Kostnaderna för gatuväsendet inom samhället får detta likaledes ensamt bestrida. Med förordnanden, att ordningsstadgan för rikets städer skall tillämpas, följer även, enligt lagen om polisväsendet i riket, att municipalsamhället får de skyldigheter i avseende på polisväsendet, som eljest tillkomma kommun.

Det är emellertid att märka, att municipalsamhällets bildande icke medför, att dess innevånare i något som helst hänseende befrias från skyldigheten att i samma proportion som kommunens medlemmar i övrigt bidra även till moderkommunens samtliga utgifter. Denna grundsats gäller även med avseende å just sådana angelägenheter, för vilka municipalsamhället har att verka. Medlemmarna av ett för hälsovårdsändamål bildat municipalsamhälle få t. ex. ej blott bära kostnaderna för sitt eget samhälles hälsovård, avloppsnet m. m., utan äro dessutom skyldiga att även bidra till kostnaderna för de åtgärder för allmän hälsovård, som kunna finnas erforderliga för landsbygdsdelen av kommunen.

Tidigare har måhända den dubbla belastning av municipalsamhällets befolkning, som sålunda kommit att äga rum, icke känts alltför tryckande, enär det då mera sällan ifrågakommit att för landsbygdens vidkommande genomföra alltför kostnadskrävande åtgärder inom de förvaltningsgrenar, där municipalsamhällena kunna vara verksamma. Förhållandet har i detta hänseende på senare tid blivit ett väsentligt annat. Det må erinras om de alltmera skärpta krav, som ställas exempelvis på hälsovård och brandskydd på landsbygden. Vad angår polisväsendet, har vid polislagens genomförande departementschefen uppmärksammat, att municipalsamhällets befolkning måste komma att vidkännas kostnader såväl såsom medlemmar av municipalsamhället som i egenskap av medlemmar av kommunen i dess helhet. I den mån detta förhållande beaktas vid indelningen i polisdistrikt och vid de överenskommelser, som i avseende å polisväsendet träffas mellan muni-

cipalsamhället och den eller de kommuner, som ingå i polisdistriktet, kunna olägenheterna undgås. Men det är ingalunda säkert, att så alltid sker. Och kvar står under alla omständigheter den obillighet, som ligger i skyldigheten att bära dubbla kostnader för andra angelägenheter än polisväsendet.

Vad gatu- och vägväsendet beträffar, är ett municipalsamhälles befolkning särskilt ogynnsamt ställd, eftersom gator och vägar inom samhället helt — möjligen med undantag av en eller annan genomfartsväg eller huvudväg — skola bekostas av detta, i vad gäller såväl anläggning som underhåll. Intet som helst bidrag av bilskattemedel eller andra statsmedel lämnas i dessa fall. Och ändock äro innevånarna i municipalsamhällena i samma grad som övriga sockenbor skyldiga att deltaga i alla kostnader för vägväsendet inom hela vägdistriktet.

Ingen lärer kunna bestrida, att municipalsamhällenas befolkning i jämförelse med såväl städernas som köpingarnas och den rena landsbygdens är ogynnsamt ställd i beskattningshänseende.

Antalet municipalsamhällen uppgick den 1 januari 1936 till 222 stycken med sammanlagt 281,010 innevånare. Det är alltså en ganska stor befolkning, som här drabbas av dubbelbeskattning. Denna befolkning utgöres till allra största delen av småfolk — detaljhandlare, hantverkare, fiskare, tjänstemän och arbetare.

En ändring synes därför här vara påkallad och detta så mycket hellre, som municipalbildning ofta sker direkt emot den berörda befolkningens önskan.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställes därför,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning i vad mån municipalsamhälles befolkning må kunna befrias från skyldigheten att deltaga i kostnaderna för sådana föranstaltningar inom moderkommunen, som endast avse landsbygdsdelen av denna, och för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 23 januari 1939.

R. Lundqvist.